

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### สัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลัง
sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

**ตอนที่ 1** ผลการศึกษาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

#### 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	57	18.0
หญิง	259	81.6
รวม	316	100
2. ผลการเรียน		
0.00-1.99	1	0.3
2.00-2.99	216	68.4
3.00-4.00	99	31.3
รวม	316	100

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิงร้อยละ 81.6 และเพศชายร้อยละ 18.0 สำหรับผลการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.00-2.99 มากที่สุด คือร้อยละ 68.4 รองลงมาอยู่ในช่วง 3.00-4.00 คือร้อยละ 31.3 และอยู่ในช่วง 0.00-1.99 ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

## 2. ผลการศึกษาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ทักษะชีวิตด้านความคิด	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	316	3.80	0.73	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	316	3.87	0.77	ระดับสูง

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีทักษะชีวิตด้านความคิด โดยแบ่งออกเป็น ความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ โดย ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามเพศชาย

ทักษะชีวิตด้านความคิด	เพศชาย			
	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	57	3.77	0.14	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	57	3.93	0.11	ระดับสูง

จากตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามเพศชาย จำนวน 57 คน มีทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามเพศหญิง

ทักษะชีวิตด้านความคิด	เพศหญิง			
	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	259	3.81	0.15	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	259	3.86	0.16	ระดับสูง

จากตารางที่ 12 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามเพศหญิง จำนวน 259 คน มีทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 0.00-1.99)

ทักษะชีวิตด้านความคิด	ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 0.00-1.99			
	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	1	4.40	0.82	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	1	4.00	1.36	ระดับสูง

จากตารางที่ 13 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 0.00-1.99) จำนวน 1 คน มีทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00-2.99)

ทักษะชีวิตด้านความคิด	ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00-2.99			
	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	216	3.79	0.13	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	216	3.87	0.15	ระดับสูง

จากตารางที่ 14 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00-2.99) จำนวน 216 คน มีทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00-4.00)

ทักษะชีวิตด้านความคิด	ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 0.00-1.99			
	n	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	99	3.82	0.19	ระดับสูง
ความคิดสร้างสรรค์	99	3.89	0.16	ระดับสูง

จากตารางที่ 15 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00-4.00) จำนวน 99 คน มีทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

**ตอนที่ 2** ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยใช้โปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมี วิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์

ตาราง 16 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะชีวิต ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ค่าเฉลี่ย		S.D	ค่า t	Sig.
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			
1. ท่านใช้วิธีการคิดอย่างมีระบบมี ขั้นตอน	ก่อนอบรม	2.20	0.42	12.614	.000
	หลังอบรม	4.13	0.64		
2. เวลาจะทำอะไร ท่านจะมองใน ภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติ	ก่อนอบรม	2.27	0.59	-11.374	.000
	หลังอบรม	4.33	0.49		
3. ท่านวิเคราะห์ปัญหาได้หลายๆ สาเหตุ	ก่อนอบรม	2.20	0.68	-10.020	.000
	หลังอบรม	4.27	0.60		
4. ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะ ประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น	ก่อนอบรม	2.13	0.74	-4.989	.000
	หลังอบรม	3.73	0.80		
5. ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และ เลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.20	0.56	-9.057	.000
	หลังอบรม	4.27	0.70		
6. ท่านวิเคราะห์ถึงผลที่ตามมา ก่อน ที่ ท่านจะตัดสินใจทำงานเสมอ	ก่อนอบรม	1.93	0.88	-9.134	.000
	หลังอบรม	4.20	0.41		
7. เมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวม ข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา นั้นๆ	ก่อนอบรม	1.87	0.833	-6.205	.000
	หลังอบรม	4.07	0.883		
8. เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถ บอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมา จากอะไร	ก่อนอบรม	1.80	0.86	-8.367	.000
	หลังอบรม	4.47	0.64		
9. ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	ก่อนอบรม	1.80	0.86	-9.539	.000
	หลังอบรม	4.40	0.63		
10. เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถ กำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	ก่อนอบรม	2.33	0.49	-11.832	.000
	หลังอบรม	4.33	0.49		

ตาราง 16 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะชีวิต ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
11. ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.40	0.63	-9.025	.000
	หลังอบรม	4.56	0.64		
12. ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความไม่ปลอดภัย	ก่อนอบรม	2.40	0.74	-9.909	.000
	หลังอบรม	4.53	0.52		
13. เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้านเสมอ	ก่อนอบรม	2.33	0.82	-8.367	.000
	หลังอบรม	4.33	0.49		
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ	ก่อนอบรม	2.13	0.74	-9.134	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
15. ในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง	ก่อนอบรม	2.20	0.78	-7.872	.000
	หลังอบรม	4.40	0.63		
<b>ทักษะชีวิตด้าน ความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม</b>	ก่อนอบรม	2.19	0.20	-35.515	.000
	หลังอบรม	4.29	0.20		

จากตารางที่ 16 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 และ ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมสูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.53 โดยในข้อ ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73

ตาราง 17 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์

ทักษะชีวิต ด้านความคิดสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
16. ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็น ฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป	ก่อนอบรม	2.13	0.83	-7.872	.000
	หลังอบรม	4.33	0.49		
17. เวลามองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้ เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรๆ อีกสักนิดจะทำ ให้สิ่งนั้นดีขึ้น	ก่อนอบรม	2.20	0.94	-7.549	.000
	หลังอบรม	4.47	0.52		
18. หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่ คนอื่นไม่เคยมาก่อน	ก่อนอบรม	2.07	0.70	-7.750	.000
	หลังอบรม	4.13	0.64		
19. ท่านมักคิดหรือทำเพิ่มมากกว่าจะทำตาม คำสั่งเท่านั้น	ก่อนอบรม	2.00	0.54	-11.00	.000
	หลังอบรม	4.20	0.56		
20. ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่อง เกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการ คาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอน ต่อไป	ก่อนอบรม	1.87	0.64	-7.059	.000
	หลังอบรม	4.07	1.03		
21. เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆ แง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี	ก่อนอบรม	2.13	0.52	-8.328	.000
	หลังอบรม	4.20	0.68		
22. สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความ อยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ	ก่อนอบรม	2.13	0.52	-9.934	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
23. ท่านชอบคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคย เห็นใครทำมาก่อน	ก่อนอบรม	2.13	0.64	-11.374	.000
	หลังอบรม	4.20	0.57		
24. ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่าน พูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบ ออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน	ก่อนอบรม	2.33	0.62	-10.020	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
25. ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	2.00	0.93	-7.856	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
26. ท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะ เสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า	ก่อนอบรม	1.93	0.96	-8.264	.000
	หลังอบรม	4.47	0.52		

ตาราง 17 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์

ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย		S.D	ค่า t	Sig.
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			
27. ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ	ก่อนอบรม	2.00	0.85	-10.435	.000
	หลังอบรม	4.47	0.52		
28. ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็น ทางเลือกหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.80	0.86	-13.315	.000
	หลังอบรม	4.67	0.49		
29. ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำ กิจกรรมต่างๆ	ก่อนอบรม	1.93	0.88	-9.646	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
30. ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้ กว้างออกไปเรื่อยๆ	ก่อนอบรม	2.00	0.85	-8.290	.000
	หลังอบรม	4.40	0.51		
ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์โดยรวม	ก่อนอบรม	2.04	0.14	-39.676	.000
	หลังอบรม	4.35	0.16		

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์โดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการเข้าเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดสร้างสรรค์โดยรวมหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 โดยมีข้อคำถาม เวลามองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรๆ อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น ข้อคำถามท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ และท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.47 โดยในข้อ ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07



ตาราง 18 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศชาย

ทักษะชีวิตด้าน	ค่าเฉลี่ย		S.D	ค่า t	Sig.
ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (เพศชาย)					
	ก่อนอบรม	2.00	0.00		
1. ท่านใช้วิธีการคิดอย่างมีระบบมีขั้นตอน	หลังอบรม	4.00	0.71	-10.585	.003
	ก่อนอบรม	2.00	0.00		
2. เวลาจะทำอะไร ท่านจะมองในภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติ	หลังอบรม	4.20	0.45	-7.746	.000
	ก่อนอบรม	2.00	0.00		
3. ท่านวิเคราะห์ปัญหาได้หลายๆ สาเหตุ	หลังอบรม	3.80	0.45	-7.571	.001
	ก่อนอบรม	2.00	0.00		
4. ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น	หลังอบรม	3.60	1.14	-4.019	.052
	ก่อนอบรม	2.20	0.45		
5. ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	หลังอบรม	4.60	0.55	-6.042	.001
	ก่อนอบรม	2.20	0.45		
6. ท่านวิเคราะห์ถึงผลที่ตามมา ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจทำงานเสมอ	หลังอบรม	4.00	0.00	-6.866	.004
	ก่อนอบรม	1.80	0.84		
7. เมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ	หลังอบรม	3.60	1.14	-5.438	.047
	ก่อนอบรม	1.60	0.55		
8. เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร	หลังอบรม	4.60	0.55	-5.622	.001
	ก่อนอบรม	1.40	0.55		
9. ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	หลังอบรม	4.20	0.84	-8.143	.011
	ก่อนอบรม	2.20	0.45		
10. เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	หลังอบรม	4.40	0.55	-8.143	.000
	ก่อนอบรม	2.20	0.45		
11. ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	หลังอบรม	4.20	0.45	-7.667	.009
	ก่อนอบรม	2.40	0.55		
12. ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาและความไม่ปลอดภัย	หลังอบรม	4.20	0.45	-7.965	.000
	ก่อนอบรม	2.00	0.00		

ตาราง 18 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศชาย

ทักษะชีวิตด้าน		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
<b>ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (เพศชาย)</b>					
13. เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้านเสมอ	ก่อนอบรม	2.50	0.85	-5.667	.000
	หลังอบรม	4.20	0.42		
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ	ก่อนอบรม	2.20	0.79	-6.678	.000
	หลังอบรม	4.30	0.48		
15. ในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง	ก่อนอบรม	2.20	0.82	-5.547	.000
	หลังอบรม	4.40	0.70		
<b>ทักษะชีวิตด้านความคิด</b>	ก่อนอบรม	2.28	0.20	-32.673	.000
<b>อย่างมีวิจารณญาณ (เพศชาย)โดยรวม</b>	หลังอบรม	4.31	0.20		

จากตารางที่ 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศชายโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และเมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 โดยมีข้อคำถาม เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 โดยในข้อคำถามก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้นและเมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตาราง 19 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศชาย

ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศชาย)	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
16. ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป	ก่อนอบรม	1.60	-7.483	.002
	หลังอบรม	4.40		
17. เวลามองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไร อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น	ก่อนอบรม	1.60	-9.487	.001
	หลังอบรม	4.60		
18. หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่เคยคิดมาก่อน	ก่อนอบรม	1.80	-3.773	.020
	หลังอบรม	4.00		
19. ท่านมักคิดหรือทำเพิ่มมากกว่าจะทำตามคำสั่งเท่านั้น	ก่อนอบรม	1.80	-4.491	.011
	หลังอบรม	4.00		
20. ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป	ก่อนอบรม	1.60	-3.651	.022
	หลังอบรม	3.60		
21. เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆแง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี	ก่อนอบรม	2.00	-10.614	.000
	หลังอบรม	4.60		
22. สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ	ก่อนอบรม	2.00	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.40		
23. ท่านชอบคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นใครทำมาก่อน	ก่อนอบรม	1.80	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.20		
24. ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน	ก่อนอบรม	2.20	-6.00	.004
	หลังอบรม	4.60		
25. ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.60	-6.708	.003
	หลังอบรม	4.60		
26. ท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า	ก่อนอบรม	1.20	-13.880	.000
	หลังอบรม	4.60		

ตาราง 19 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศชาย

ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศชาย)	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
27. ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ	ก่อนอบรม	1.60	0.89	-5.715	.005
	หลังอบรม	4.40	0.55		
28. ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็น ทางเลือกหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.40	0.55	-9.487	.001
	หลังอบรม	4.40	0.55		
29. ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำ กิจกรรมต่างๆ	ก่อนอบรม	2.00	0.71	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.40	0.55		
30. ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้ กว้างออกไปเรื่อยๆ	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-5.880	.004
	หลังอบรม	4.40	0.55		
ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศชาย)โดยรวม	ก่อนอบรม	1.76	0.28	-25.287	.000
	หลังอบรม	4.35	0.29		

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศชาย โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า เวลา มองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไร อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น ท่านชอบใช้การ ระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง และท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยง ต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 โดยมีข้อคำถามท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้ แตกต่างออกไป สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไร ใหม่ๆ ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำ กิจกรรมต่างๆ และท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้กว้างออกไปเรื่อยๆ มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วม โปรแกรมสูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 โดยในข้อคำถาม ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์ เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตาราง 20 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศหญิง

ทักษะชีวิตด้านความคิด อย่างมีวิจารณญาณ (เพศหญิง)		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
1. ท่านใช้วิธีการคิดอย่างมีระบบมี ขั้นตอน	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-10.585	.003
	หลังอบรม	4.00	0.71		
2. เวลาจะทำอะไร ท่านจะมองใน ภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติ	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-7.746	.000
	หลังอบรม	4.20	0.45		
3. ท่านวิเคราะห์ปัญหาได้หลายๆ สาเหตุ	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-7.571	.001
	หลังอบรม	3.80	0.45		
4. ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะ ประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-4.019	.052
	หลังอบรม	3.60	1.14		
5. ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และ เลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-6.042	.001
	หลังอบรม	4.60	0.55		
6. ท่านวิเคราะห์ถึงผลที่ตามมา ก่อน ที่ ท่านจะตัดสินใจทำงานเสมอ	ก่อนอบรม	1.80	0.84	-6.866	.004
	หลังอบรม	4.00	0.00		
7. เมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูล ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ	ก่อนอบรม	1.60	0.55	-5.438	.047
	หลังอบรม	3.60	1.14		
8. เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถ บอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมา จากอะไร	ก่อนอบรม	1.40	0.55	-5.622	.001
	หลังอบรม	4.60	0.55		
9. ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-8.143	.011
	หลังอบรม	4.20	0.84		
10. เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถ กำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-8.143	.000
	หลังอบรม	4.40	0.55		
11. ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.40	0.55	-7.667	.009
	หลังอบรม	4.20	0.45		
12. ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปใน สถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาและความ ไม่ปลอดภัย	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-7.965	.000
	หลังอบรม	4.20	0.45		

ตาราง 20 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศหญิง

ทักษะชีวิตด้านความคิด อย่างมีวิจารณญาณ (เพศหญิง)	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
13. เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะ พิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้าน เสมอ	ก่อนอบรม	2.50	0.85	-5.667	.000
	หลังอบรม	4.20	0.42		
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการ แก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ	ก่อนอบรม	2.20	0.79	-6.678	.000
	หลังอบรม	4.30	0.48		
15. ในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่าน ค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง	ก่อนอบรม	2.20	0.82	-5.547	.000
	หลังอบรม	4.40	0.70		
ทักษะชีวิตด้านความคิด อย่างมีวิจารณญาณ (เพศหญิง)โดยรวม	ก่อนอบรม	2.28	0.20	-32.673	.000
	หลังอบรม	4.31	0.20		

จากตารางที่ 20 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามเพศหญิงโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ข้อคำถามเมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 โดยมีข้อคำถามเมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ข้อคำถามในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 โดยในข้อคำถาม ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น และข้อคำถามเมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตาราง 21 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศหญิง

ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศหญิง)		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
16. ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป	ก่อนอบรม	1.60	0.55	-7.483	.002
	หลังอบรม	4.40	0.55		
17. เวลามองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไร อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น	ก่อนอบรม	1.60	0.55	-9.487	.001
	หลังอบรม	4.60	0.55		
18. หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่เคยมาก่อน	ก่อนอบรม	1.80	0.84	-3.773	.020
	หลังอบรม	4.00	0.71		
19. ท่านมักคิดหรือทำเพิ่มมากกว่าจะทำตามคำสั่งเท่านั้น	ก่อนอบรม	1.80	0.45	-4.491	.011
	หลังอบรม	4.00	0.71		
20. ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป	ก่อนอบรม	1.60	0.55	-3.651	.022
	หลังอบรม	3.60	1.52		
21. เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆแง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-10.614	.000
	หลังอบรม	4.60	0.59		
22. สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ	ก่อนอบรม	2.00	0.00	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.40	0.55		
23. ท่านชอบคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นใครทำมาก่อน	ก่อนอบรม	1.80	0.45	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.20	0.45		
24. ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-6.00	.004
	หลังอบรม	4.60	0.45		
25. ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.60	0.89	-6.708	.003
	หลังอบรม	4.60	0.55		
26. ท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า	ก่อนอบรม	1.20	0.45	-13.880	.000
	หลังอบรม	4.60	0.55		

ตาราง 21 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศหญิง

ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศชาย)	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
27. ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ	ก่อนอบรม	1.60	0.89	-5.715	.005
	หลังอบรม	4.40	0.55		
28. ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็น ทางเลือกหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.40	0.55	-9.487	.001
	หลังอบรม	4.40	0.55		
29. ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำ กิจกรรมต่างๆ	ก่อนอบรม	2.00	0.71	-9.798	.001
	หลังอบรม	4.40	0.55		
30. ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้ กว้างออกไปเรื่อยๆ	ก่อนอบรม	2.20	0.45	-5.880	.004
	หลังอบรม	4.40	0.55		
ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์ (เพศหญิง)โดยรวม	ก่อนอบรม	1.76	0.28	-25.287	.000
	หลังอบรม	4.35	0.29		

จากตารางที่ 21 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามเพศหญิง โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดสร้างสรรค์โดยรวมหลังการอบรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า เวลาองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรๆ อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น เวลาทำอะไรสักอย่าง ท่านมักคิดหลายๆ แง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง และท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 โดยมีข้อคำถาม ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ และ ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้กว้างออกไปเรื่อยๆ มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 โดยในข้อคำถาม ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไปมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60



ตาราง 22 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตาม  
ผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00 – 2.99)

ทักษะชีวิต	ค่าเฉลี่ย		S.D	ค่า t	Sig.
ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
1. ท่านใช้วิธีการคิดอย่างมีระบบมีขั้นตอน	ก่อนอบรม	2.11	.333	-10.539	.000
	หลังอบรม	4.22	.667		
2. เวลาจะทำอะไร ท่านจะมองในภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติ	ก่อนอบรม	2.11	.333	-9.899	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
3. ท่านวิเคราะห์ปัญหาได้หลายๆ สาเหตุ	ก่อนอบรม	2.00	.500	-9.899	.000
	หลังอบรม	4.33	.500		
4. ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น	ก่อนอบรม	2.00	.866	-4.990	.001
	หลังอบรม	4.11	.601		
5. ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.00	.500	-13.914	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
6. ท่านวิเคราะห์ถึงผลที่ตามมา ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจทำงานเสมอ	ก่อนอบรม	1.89	.928	-6.261	.000
	หลังอบรม	4.22	.441		
7. เมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ	ก่อนอบรม	1.89	.782	-4.500	.002
	หลังอบรม	4.11	1.054		
8. เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร	ก่อนอบรม	1.78	.833	-8.222	.000
	หลังอบรม	4.67	.500		
9. ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.44	.527	-10.539	.000
	หลังอบรม	4.56	.527		
10. เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	ก่อนอบรม	2.33	.500	-9.430	.000
	หลังอบรม	4.22	.441		

ตาราง 22 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00 – 2.99)

ทักษะชีวิต		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ก่อนอบรม	2.33	.707	-7.000	.000
	หลังอบรม	4.67	.707		
11. ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.44	.882	-8.102	.000
	หลังอบรม	4.56	.527		
12. ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความไม่ปลอดภัย	ก่อนอบรม	2.33	.866	-5.376	.001
	หลังอบรม	4.22	.441		
13. เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้านเสมอ	ก่อนอบรม	2.22	.667	-6.860	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ	ก่อนอบรม	2.22	.441	-8.102	.000
	หลังอบรม	4.33	.707		
15. ในการทำงาน ถ้ายังคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง	ก่อนอบรม	2.14	0.21	-35.674	.000
	หลังอบรม	4.37	0.19		
ทักษะชีวิต	ก่อนอบรม	2.14	0.21	-35.674	.000
ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม	หลังอบรม	4.37	0.19		

จากตารางที่ 22 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00-2.99) โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 โดยมีข้อคำถาม ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 โดยในข้อคำถาม ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้นและ ข้อคำถามเมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11

ตาราง 23 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดสร้างสรรค์จำแนกตามผลการเรียน  
(ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00 – 2.99)

ทักษะชีวิต ด้านความคิดสร้างสรรค์		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
16. ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป	ก่อนอบรม	2.22	.441	-8.000	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
17. เวลามองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรๆ อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น	ก่อนอบรม	2.33	.707	-8.102	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
18. หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่คิดมาก่อน	ก่อนอบรม	2.11	.601	-6.825	.000
	หลังอบรม	4.22	.667		
19. ท่านมักคิดหรือทำเพิ่มมากกว่าจะทำตามคำสั่งเท่านั้น	ก่อนอบรม	1.89	.333	-14.000	.000
	หลังอบรม	4.22	.441		
20. ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป	ก่อนอบรม	1.67	.500	-10.000	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
21. เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆ แง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี	ก่อนอบรม	2.00	.500	-5.367	.001
	หลังอบรม	4.00	.707		
22. สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ	ก่อนอบรม	2.00	.500	-8.083	.000
	หลังอบรม	4.33	.500		
23. ท่านชอบคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นใครทำมาก่อน	ก่อนอบรม	2.00	.707	-8.102	.000
	หลังอบรม	4.11	.601		
24. ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน	ก่อนอบรม	2.11	.333	-14.000	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
25. ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.67	.707	-8.575	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		
26. ท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า	ก่อนอบรม	1.89	.782	-8.693	.000
	หลังอบรม	4.44	.527		

ตาราง 23 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดสร้างสรรค์จำแนกตาม  
ผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00 – 2.99)

ทักษะชีวิต ด้านความคิดสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.	
27. ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ	ก่อนอบรม	1.89	.333	-16.000	.000
	หลังอบรม	4.56	.527		
28. ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็น ทางเลือกหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	1.67	.500	-14.422	.000
	หลังอบรม	4.56	.527		
29. ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำ กิจกรรมต่างๆ	ก่อนอบรม	1.56	.527	-11.314	.000
	หลังอบรม	4.22	.441		
30. ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้ กว้างออกไปเรื่อยๆ	ก่อนอบรม	2.20	.500	-8.693	.000
	หลังอบรม	4.40	.441		
ทักษะชีวิตด้าน ความคิดสร้างสรรค์โดยรวม	ก่อนอบรม	1.95	0.28	-32.114	.000
	หลังอบรม	4.35	0.29		

จากตารางที่ 23 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 2.00-2.99) โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดสร้างสรรค์โดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ และท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 โดยมีข้อคำถาม ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป เวลาองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรๆ อีกสักนิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน และท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.44 โดยในข้อคำถาม เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆ แง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00

ตาราง 24 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตาม  
ผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00 – 4.00)

ทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดอย่างมีวิจารณญาณ		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
1. ท่านใช้วิธีการคิดอย่างมีระบบมีขั้นตอน	ก่อนอบรม	2.33	.516	-7.906	.001
	หลังอบรม	4.00	.632		
2. เวลาจะทำอะไร ท่านจะมองในภาพรวมก่อนลงมือปฏิบัติ	ก่อนอบรม	2.50	.837	-7.906	.001
	หลังอบรม	4.17	.408		
3. ท่านวิเคราะห์ปัญหาได้หลายๆ สาเหตุ	ก่อนอบรม	2.50	.837	-5.000	.004
	หลังอบรม	4.17	.753		
4. ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้น	ก่อนอบรม	2.33	.516	-2.712	.042
	หลังอบรม	3.17	.753		
5. ท่านวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.50	.548	-3.503	.017
	หลังอบรม	4.00	.894		
6. ท่านวิเคราะห์ถึงผลที่ตามมา ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจทำงานเสมอ	ก่อนอบรม	2.00	.894	-7.050	.001
	หลังอบรม	4.17	.408		
7. เมื่อท่านเจอปัญหา ท่านจะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ	ก่อนอบรม	1.83	.983	-3.993	.010
	หลังอบรม	4.00	.632		
8. เมื่อท่านประสบปัญหา ท่านสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร	ก่อนอบรม	1.83	.983	-3.796	.013
	หลังอบรม	4.17	.753		
9. ท่านประเมินปัญหาจากสถานการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.50	.837	-3.953	.011
	หลังอบรม	4.17	.753		
10. เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	ก่อนอบรม	2.33	.516	-7.050	.001
	หลังอบรม	4.50	.548		

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00 – 4.00)

ทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของ ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
11. ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	ก่อนอบรม	2.50	.548	-5.966	.002
	หลังอบรม	4.33	.516		
12. ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความปลอดภัย	ก่อนอบรม	2.33	.516	-5.398	.003
	หลังอบรม	4.50	.548		
13. เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้านเสมอ	ก่อนอบรม	2.33	.816	-7.050	.001
	หลังอบรม	4.50	.548		
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ	ก่อนอบรม	2.00	.894	-5.534	.003
	หลังอบรม	4.33	.516		
15. ในการทำงาน ถ้ายิ่งคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง	ก่อนอบรม	2.17	1.169	-3.796	.013
	หลังอบรม	4.50	.548		
<b>ทักษะชีวิต</b>	ก่อนอบรม	2.27	0.24	17.804	.000
<b>ด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม</b>	หลังอบรม	4.18	0.34		

จากตารางที่ 24 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00-4.00) โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า เมื่อท่านเผชิญปัญหา ท่านสามารถกำหนดแนวทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ท่านหลีกเลี่ยงการถูกชักชวนไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา และความปลอดภัย เมื่อมีการโต้เถียงหรือขัดแย้ง ท่านจะพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ ด้านเสมอ และในการทำงาน ถ้ายิ่งคิดไม่ออก ท่านค่อยๆ คิด ค่อยๆ หาทาง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 โดยมีข้อคำถาม ท่านมีการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีเสมอ มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 โดยในข้อคำถาม ก่อนจะลงมือปฏิบัติอะไรท่านจะประเมินถึงผลที่จะเกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.17

ตาราง 25 ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามผลการเรียน  
(ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00 – 4.00)

ทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของ ความคิดสร้างสรรค์		ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่า t	Sig.
16. ท่านมักจะศึกษาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อใช้เป็นฐานในการคิดให้แตกต่างออกไป	ก่อนอบรม	2.00	1.265	-3.606	.015
	หลังอบรม	4.17	.408		
17. เวลาผองสิ่งต่างๆ ท่านชอบคิดว่าถ้าได้เพิ่มเติมหรือคิดปรับอะไรอีกสักกิดจะทำให้สิ่งนั้นดีขึ้น	ก่อนอบรม	2.00	1.265	-3.727	.014
	หลังอบรม	4.50	.548		
18. หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่คิดมาก่อน	ก่อนอบรม	2.00	.894	-3.873	.012
	หลังอบรม	4.00	.632		
19. ท่านมักคิดหรือทำเพิ่มมากกว่าจะทำตามคำสั่งเท่านั้น	ก่อนอบรม	2.17	.753	-4.472	.007
	หลังอบรม	4.17	.753		
20. ถ้าอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับปมปริศนา ท่านจะสนุกกับการคาดการณ์คำตอบหรือเหตุการณ์ในตอนต่อไป	ก่อนอบรม	2.17	.753	-2.697	.043
	หลังอบรม	3.50	1.378		
21. เวลาทำอะไรสักอย่างท่านมักคิดหลายๆแง่หลายๆ มุม เพื่อหาทางออกหลายๆ วิธี	ก่อนอบรม	2.33	.516	-7.050	.001
	หลังอบรม	4.50	.548		
22. สิ่งแวดล้อมรอบตัวมักกระตุ้นความอยากรู้ในตัวท่านอยู่เสมอ	ก่อนอบรม	2.33	.516	-5.398	.003
	หลังอบรม	4.50	.548		
23. ท่านชอบคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นใครทำมาก่อน	ก่อนอบรม	2.33	.516	-7.746	.001
	หลังอบรม	4.33	.516		
24. ในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านชอบยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน	ก่อนอบรม	2.67	.816	-3.953	.011
	หลังอบรม	4.33	.516		
25. ท่านชอบใช้การระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางออกใหม่ๆ และหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	2.50	1.049	-3.379	.020
	หลังอบรม	4.33	.516		
26. ท่านกล้าที่จะทำในสิ่งที่คิดฝัน แม้ว่าจะเสี่ยงต่อการเสียเวลาและเงินทองก็ตาม ถ้ารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่า	ก่อนอบรม	2.00	1.265	-3.727	.014
	หลังอบรม	4.50	.548		

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดสร้างสรรค์จำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00 – 4.00)

27. ท่านมีความสุขที่ได้คิดอะไรใหม่ๆ	ก่อนอบรม	2.17	1.329	-3.993	.010
	หลังอบรม	4.33	.516		
28. ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง	ก่อนอบรม	2.00	1.265	-5.937	.002
	หลังอบรม	4.83	.408		
29. ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ	ก่อนอบรม	2.50	1.049	-3.993	.010
	หลังอบรม	4.67	.516		
30. ท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้กว้างออกไปเรื่อยๆ	ก่อนอบรม	2.50	1.049	-3.606	.015
	หลังอบรม	4.67	.516		
<b>ทักษะชีวิต</b> <b>ด้านความคิดสร้างสรรค์โดยรวม</b>	ก่อนอบรม	2.24	0.23	-22.999	.000
	หลังอบรม	4.36	0.32		

จากตารางที่ 25 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดสร้างสรรค์จำแนกตามผลการเรียน (ผลการเรียนอยู่ในกลุ่ม 3.00-4.00) โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตด้านความคิดในส่วนของคุณคิดสร้างสรรค์โดยรวมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า ท่านมักคิดในมุมกลับ เพื่อให้เห็นทางเลือกหลายๆ ทาง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 โดยมีข้อคำถาม ท่านมีแนวทางเป็นของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ และท่านชอบคิดต่อยอด ขยายความคิดให้กว้างออกไปเรื่อยๆ มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงเป็นลำดับที่สอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 โดยในข้อคำถาม หลายครั้งที่ท่านคิดอะไรได้ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นไม่คิดมาก่อน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00